

Növényvédő szer hamisítványok és illegális kereskedelem

NÖVÉNYVÉDŐ SZER HAMISÍTVÁNYOK ÉS ILLEGÁLIS KERESKEDELEM

Tartalom

Bevezetés

Hamisítványok és illegális termékek

- jó megjelenésű hamisítványok
- rossz minőségű utánzatok
- illegális behozatal
- visszaélés a párhuzamos behozattal

Következmények

1. A termelőket érintő negatív következmények
 - veszély a felhasználókra
 - veszély a növénykultúrákra
 - termékmegsemmisítés
2. Élelmiszerbiztonsági kockázatok
3. Környezeti kockázatok
4. Gazdasági veszteségek, a fejlesztés és a versenyképesség akadályozása
 - szabadalom- és védjegysértés
 - az adatvédelem és a szellemi tulajdonhoz való jog sérülése
 - az ipar és a növényvédő szerek megítélésének romlása
 - az innováció és a versenyképesség akadályozása

Mit tehetünk?

Az ipar állásfoglalása

Bevezetés

A különböző hamisítványok már régóta problémát jelentenek a kereskedelmi szektorban. Az utóbbi időben különösen felerősödött a hamisított termékek piacra kerülésének tendenciája, elsősorban a fejlődő országokban végbemenő technikai haladás következtében.

Az illatszeripar, szórakoztató ipar, gyógyszeripar, divatcikkek, sporteszközök valamennyien érintettek, és az utóbbi években egyre növekvő mennyiségben az egész világon megjelentek a hamisított növényvédő szerek.

Az illegális kereskedelemnek, a hamisított termékek piacra kerülésének növekedése komoly gondot okoz mindazoknak, akiknek fontos a felhasználók és a fogyasztók egészsége, a környezet védelme, mert e tendencia bizonyíthatóan károkat okoz a mezőgazdasági termelőknek, az élelmiszer-lánc résztvevőinek, a növényvédő szer iparnak és a kormányoknak is.

A hamisított termékek mennyiségét nagyon nehéz meghatározni, mert a megismert esetek csak a jéghegy csúcsát jelentik.

Az Európai Növényvédőszer-gyártók Szövetsége (ECPA) becslése szerint az európai piacon megközelítően 5-7%-ra becsülhető a hamisított és illegális növényvédő szerek aránya, ami értékben 360–510 millió eurót jelent évente, és állandóan növekszik. A világ egyéb régióiban még rosszabb a helyzet: Kínában 30%-ra, Indiában 20%-ra tehető az illegális termékek aránya.

Az illegális és hamisított termékek anyagainak (hatóanyagának és adalékainak) többségét soha nem tesztelték, nem vizsgálták az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt hatásukat. Ezek az anyagok olyan toxikus szennyeződések tartalmazhatnak, melyek károsak a kijuttatóra, környezetükre, a maradékokon keresztül a fogyasztókra. Nagyon sok kivizsgálatlan anyag érkezik az ázsiai országokból Európába, ahol növényvédő szerré formálják és kétes kereskedelmi csatornákon keresztül forgalmazzák.

Ez a gyakorlat homlokegyenesen ellenkezik azzal a szigorú eljárással, amin a legális termékeknek kell átesniük. A növényvédő szerek és hatóanyagaik a világon a legszigorúbban szabályozott anyagok közé tartoznak, speciális engedélyezési eljárás után kerülhetnek forgalomba és rendszeresen felülvizsgálják engedélyüket annak érdekében, hogy mindig megfeleljenek a legújabb tudományos ismereteknek.

A növényvédő szer ipar messzemenően támogatja a szigorú engedélyezési rendszert, mely biztosítja a termékek magas minőségét. Az ipar folyamatosan eszközöl befektetéseket az egyre biztonságosabb, a környezetet legkevésbé terhelő termékek kifejlesztéséhez.

Attól függően, hogy egy növényvédő szert hány kultúrában és hány országban alkalmaznak, egy új termék kutatása, fejlesztése, engedélyeztetése ma átlagban 200 millió euróba kerül. Az egyre szigorodó követelmények következtében mintegy 20 000 laboratóriumban előállított vegyületből egyetlen hatóanyag éli meg a piaci bevezetést.

A növényvédő szerek piacán nagy a verseny, beleértve a legális generikus termékeket is, így a hamisított és illegális készítmények növekvő aránya alapjaiban sérti a szellemi tulajdonhoz való jogot, és ez komoly megfontolásra készítheti a fejlesztésbe investáló vállalatokat.

Növényvédő szer hamisítványok és illegális termékek

A hamisítványok és utánzatok, melyek az EU területére a legkülönbözőbb utakon érkeznek, nincsenek engedélyezve, mégis gyakran egy már engedélyezett termék nevét viselik és sokszor a párhuzamos behozatali eljárást kihasználva kerülnek a felhasználókhoz. Ezek az anyagok nagyon sokféle forrásból származhatnak. Gyártják őket szabványos kémiai eljárással döntően valahol az ázsiai országokban, formálják és csomagolják bárhol a világon, hígítják vagy újra formálják, újra csomagolják és regionális, vagy nemzeti szinten forgalmazzák. Az EU-n belül az árúk szabad áramlását kihasználva lelkiismeretlen kereskedők a legális behozatal látszatát keltve megtévesztő módon juttatják ezeket a piacra. A piacon az eredeti termékénél általában lényegesen alacsonyabb áron jelennek meg **ezért a szokatlanul olcsó szereket legalábbis fenntartással kell kezelni.** A hamisított növényvédő szerek típusa többféle lehet:

Jó megjelenésű hamisítványok

- A csomagolás, címkézés, és maga a beltartalom olyan jól reprodukált, hogy a felhasználó nagyon nehezen tudja megkülönböztetni az eredetit és a hamisítottat.
- A csomagolás valódinak látszik, de az eredeti hatóanyagot felhígították, vagy az nem az eredeti forrásból származik.
- A jó csomagolásba illegálisan előállított terméket töltenek, amely nagy mértékben eltérhet az eredetitől és nagy mennyiségben tartalmazhat potenciálisan toxikus szennyezéseket.
- Növekszik azon termékek mennyisége, melyek nem a címkén jelzett hatóanyagot tartalmazzák és a formáláshoz nem megfelelő oldószert vagy hordozót használnak.

Alacsony színvonalú másolatok

- A címke nagyon kezdetleges, esetleg kézzel írott, vagy egyáltalán nincsen.
- A csomagolás tartalma nagyon változó lehet: a hatóanyag eredeti, de nagyon felhígított; egyáltalán nem tartalmaz hatóanyagot; egészen más, alkalmatlan anyagot tartalmaz.

Illegális behozatal

Általában olyan termékek, melyek engedélyezettek és forgalomban vannak a világ más részein. Illegálisan hozzák be az EU tagállamaiba, ahol az engedélyezés szigorú és általában lassú. Az illegális termékek:

- Nem feltétlenül alkalmasak az európai fajtákhoz, ill. klimatikus körülményeink között.
- Tartalmazhatnak olyan elemeket a címkén, melyek Európában nem megengedettek.
- Veszélyeztethetik az integrált védekezési programokat vagy túl korai rezisztenciához vezethetnek.
- Hozzájárulhatnak a szerfelhasználás növekedéséhez különösen a mediterrán régióban, ahol az intenzív kultúrákban a termelők fokozottan érdekeltek a versenyképes termelésben.

Visszaélés a párhuzamos behozattal

Az egyébként párhuzamos behozatalra engedélyezett terméket helyettesítik hamisított termékkel, ami aláássa az egész rendszer megbízhatóságát.

- A párhuzamos behozatalra az Unióban a SANCO/223/2000. sz irányelv vonatkozik.
- Az egyes tagállamok felelőssége a növényvédő szerek megfelelő ellenőrzésének biztosítása, azonban az ellenőrzés színvonalában nagyok a különbségek, és ez a piacon zavart okoz.
- Ez a zavar visszaélésekhez, bűncselekményekhez vezethet azokban az országokban, melyekben nincs, vagy alacsony szintű az ellenőrzés.

Milyen következményekkel jár a hamisított és illegális növényvédő szerek használata?

A hamisított és illegális növényvédő szerek importjának és használatának komoly negatív következményei vannak, különösen a felhasználók egészsége, az élelmiszerbiztonság és a környezetvédelem szempontjából. Emellett a termelők versenyképessége, a kutató-fejlesztő ipari cégek érdekei sérülnek. A legfontosabb következmények:

1. A termelőkre ill. a kultúrnövényekre gyakorolt negatív hatások

Veszély a felhasználókra: Egyes hamisított termékek hatóanyaga hasonló lehet a legitim termékéhez, de nem vizsgálták egészségügyi, környezeti hatásait és mint azt vizsgálatok is bizonyítják, tartalmazhatnak potenciálisan veszélyes és toxikus szennyezéseket és melléktermékeket. Használatuk során ezek a szennyezések és ellenőrizetlen melléktermékek káros heveny vagy idült hatásokkal lehetnek az alkalmazókra.

A termés károsodása vagy megsemmisülése: a hamisított termék használata gyakran hatékonyság-csökkenéssel, termésveszteséggel jár. A változó minőség, eltérő segédanyagok miatt keverhetőségi, kijuttatási problémák merülhetnek fel. Az illegális termékek kivizsgálatlan anyagai fitotoxikus problémákat okozhatnak. A kár megmutatkozhat termésnövekedésben, vagy akár a termés teljes megsemmisülésében, veszélyeztetve akár a termelő megélhetését. A hamisított termék használata azt is eredményezheti, hogy a felvásárló nem veszi át az árut, és a termelő viseli ennek összes anyagi és erkölcsi következményét.

A termékek ártalmatlanítása: Ha egy termékről bebizonyosodik, hogy hamisított, az ártalmatlanításáról azonnal gondoskodni kell. A termelő számára ez sok kiadást jelent, különösen azért, mert az összetétel bizonytalan. Nem elhanyagolható az a büntetés, melyet a hatóságok kiszabnak az engedélyzetlen termékek használóira, a bírság elérheti az 1 millió forintot!

A hamisított termékekhez a gyártó vállalat nem ad szaktanácsot, háttér szervizt és nem vállal felelősséget az áruért!

2. Élelmiszerbiztonsági kockázatok

A betakarított terményekben található növényvédő szer maradékok: A hamisított vagy illegális termékek bizonytalan összetétele és tulajdonságai miatt a betakarított termék ismeretlen és kivizsgálatlan maradékokat vagy bomlástermékeket tartalmaz és veszélyeztetheti a fogyasztók egészségét. A fogyasztók biztonsága érdekében a legális termékek hatóanyagára és az egyes terményekre megfelelő biztonsági határokkal megengedett hatóanyag-maradék értékeket állapítanak meg (MRL), figyelembe véve a helyes mezőgazdasági gyakorlatot is.

3. Környezeti kockázatok

Érzékeny fajokra gyakorolt hatás: A hamisított termékek kivizsgálatlan szennyezései e termékek alkalmazása során nagy valószínűséggel az élelmiszerláncba és a környezeti elemekbe kerülnek. Az adott szennyezéstől függően a környezetileg érzékeny területeken fontos őshonos fajok pusztulhatnak el.

4. Kereskedelmi és gazdasági veszteségek, az innováció és versenyképesség akadályozása

Szabadalom- és védjegysértés: A legtöbb kereskedelmi forgalomban lévő legális termék összetétele és felhasználása szabadalommal védett, és a hamisított és illegális anyagok sértik e szabadalmakat. A termékek címkéje tartalmazza a különböző védett neveket, melyek másolása szintén törvénysértő.

Az adatvédelem és a szellemi tulajdonhoz való jog sérülése: Az eredeti gyártónak kizárólagos joga van azokhoz a komoly ráfordításokkal kikísérletezett adatokhoz, melyek a szigorú és következetes növényvédő szer engedélyezéshez szükségesek. A hamisított termékeket gyártók az illegális anyagok forgalmazásával aláássák ezt és az egyéb szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogokat.

Az ipar és a növényvédő szerek megítélésének romlása: A legális termékek gyártói büszkék arra, hogy magas minőségű, alaposan kivizsgált, engedélyezett termékeket állítanak elő, korszerű csomagolásban, jóváhagyott címkékkal, ismert márkaneveken. Egy jól ismert és elfogadott termék nevével visszaélő hamisított készítmény teljesen megrendítheti a felhasználó bizalmát nem csak az adott szerben, de a gyártó vállalatban is. A felhasználók bizalmának csökkenése, támogatásának elvesztése az egész üzleti tevékenységet, a részvények értékét is befolyásolhatja. A hamisítás egyben a termékfelelősség egész rendszerét megingatja.

Az innováció és a versenyképesség akadályozása: A hamisítás és az illegális import hatással van az egész iparra, a forgalmazó csatornákra és végső soron a jövő fejlesztéseire. Ráadásul a legális termékek eladásával járó adók és illetékek elmaradása miatt konkrétan károsodik az állam és az adófizetők érdeke. Becslések szerint a kormányok adókiesése Európában évente mintegy 30 millió euró.

Mit tehetünk a hamisított és illegális növényvédő szerek forgalmának növekedése ellen?

A hamisított és illegális növényvédő szerek megjelenése az európai piacokon komoly gondot jelent az iparnak, a mezőgazdasági forgalmazóknak, a termelőknek egyaránt. Az illegális termékek használatának folyamatos növekedése aláássa az egész mezőgazdasági ellátó rendszer iránti bizalmat, sebezhetővé teszi a termelőket a jól ismert termékek hatékony és biztonságos felhasználása tekintetében. Hasonlóan, az élelmiszer-lánc többi résztvevőinek is biztosnak kell lenniük abban, hogy csak alaposan vizsgált, engedélyezett szereket használtak a fogyasztók asztalára kerülő élelmiszerek előállításakor.

Az ECPA el van szánva arra, hogy küzd a probléma megoldásáért és felhívja az érdekelteket, beleértve az Európai Bizottságot, Tanácsot és Parlamentet, a nemzeti hatóságokat, a kereskedelmi szektort, az élelmiszer-lánc résztvevőit, a mezőgazdasági termelők szervezeteit és a civil szervezeteket, hogy fogjanak össze a hamisított és illegális termékek importja és használata ellen. Ez az összefogás elengedhetetlen az élelmiszerbiztonság, az ember és környezete egészsége érdekében.

Mit tesz az ECPA?

1. Együttműködik az EU különböző intézményeivel a hamisítások ellenőrzésének szigorításán.
2. Együttműködik a nemzeti hatóságokkal a helyi ellenőrző szervezetek hatékonyabb munkájának elősegítése érdekében.
3. Felhívja a forgalmazók figyelmét a hamisított és illegális termékek veszélyeire.
4. Együttműködik más ipari szektorokkal a hamisítás elleni küzdelem hatékony gyakorlatának kimunkálásában.
5. Az ipari tevékenységen belül a hamisítás lehetőségeinek csökkentése érdekében elősegíti a termékfejlesztést a megjelenés, csomagolás, címkézés további javításával.
6. A hamisítás által legérintettebb országokban segítséget nyújt a nemzeti ipari szervezeteknek.
7. Lobbizik azért, hogy az EU valamennyi tagországában szigorúan büntessék e gyakorlatot, és tekintsék bűncselekménynek.
8. Segít a felhasználóknak az illegális termékek felismerésében.

Az ipar állásfoglalása

1. Az ipar ösztönzi az Európai Bizottságot egy, a jelenleginél jobban harmonizált egységes engedélyezési eljárás elfogadására, amely biztosítja a korszerű termékek gyorsabb bevezetését a piacra, lehetővé téve, hogy a mezőgazdasági termelők hatékonyan, versenyképesen tudjanak megjelenni a világpiacon.
2. Az ipar felhívja az Európai Bizottságot, hogy egységesen szabályozza a növényvédő szerek párhuzamos behozatalát annak érdekében, hogy a termelők élvezzék annak előnyeit és az illegális kereskedők a szabályokat ne tudják kijátszani.
3. Az ipar ösztönzi a nemzeti hatóságokat megfelelő intézményeik munkájának koordinálására és a tapasztalatok cseréjére az illegális termékek azonosítása, kiszűrése, hatástalanítása terén.
4. Az ipar felhívja a gyártó és forgalmazó láncok résztvevőit, hogy a hamisított, illegális termékekkel kapcsolatos információikat osszák meg a hatóságokkal és a növényvédő szer iparral.
5. Az ipar felhívja az élelmiszer-lánc résztvevőit, hogy szerződéseikben csak a kivizsgált, engedélyezett szereket alkalmazókat támogassák.

